

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádás gazdasági előadások” című fizetékkel együtt: Egész évre 1, 1/4 évre 2, 1/2 évre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 5. szám.

Február hó 2.

Gereblye

A Népszövetség magyarországi megbízottjának szokásos negyedévi jelentései eseményzombá mennek nálunk. Az ország gazdasági életének helyzetképe tükröződik bennük. Tyler ur, a jelentések készítője, kitűnő külföldi szakember, aki felelté áll a politikának és nem hagyja zavartani magát ítéletében. Kérlelhetetlenül megmondja, ha bajt észlel közgazdaságunk valamelyik pontján és rámutat a hibákra, akár tetszik nekünk, akár nem. De természetesen nem titkolja el a kedvező jelenségeket sem, amelyek a gazdasági helyzet javulására mutatnak. Tyler ur bizony a múltban évekig nem jelentett, mert nem tudott jelenteni mást, csak rosszabbodást a külkereskedelmi forgalomban, a belső termelésben, az államháztartásban és az áralakulásban egyaránt. Annál árnyadatosabb, hogy gazdasági életünknek ez az éber szemű és pártatlan figyelője utóbbi néhány jelentésében már lassú, de állandó javulásról számol be. Így a napokban közzétett jelentésében olvashatjuk, hogy emelkedett az államvasutak és a posta bevétele, a nemzetközi fizetési forgalomban annyira fontos devizaállomány is növekedett, a belső ipari termelés és forgalom élénkült és a kivitel is javult a múlttal szemben. A mi szempontunkból mégis a legfontosabb, hogy a mezőgazdasági terményárak a gazdára nézve kedvezőbben alakultak és a hirhadt agráróll is valamivel összességben csökött. Csak azt szeretnénk, ha ez a folyamat meggyorsulna, mert a mezőgazdaság eddig olyan véresvesztést szenvedett már, hogy annak pótlására az egész ország érdekében sokkal gyorsabb javulásra volna szükség.

A kedvező tünetekkel szemben, sajnos, nagyon elszomorító jelenségei is vannak a magyar életnek. Az átlagos képből felolvadnak a részletek, melyek között a világos színek sötét foltokkal keverednek. Ilyen sötét folt rajtuk az a szörnyű nyomor, melyet az évente visszatérő élel csapások a Tiszántúl nagy részén felidéztek. Most legutóbb Károlyi Imre gróf csongrád-megyei földbírtokos kongatta meg a vészharangot, amelynek hangja ugyancsak megráozán zugott keresztül az országon. 40.000 ember chezik, rongyoskodik és fagyoskodik egyetlen vármegyében! Iszonyu még elgondolni is. A híres magyar Kánaán szörnyű megpróbáltatásoknak teszi ki becsületet és szorgalmas népet, melyet már évek óta sújt rossz sorsunk mellett az Isten csapása. Nem elgondolhatnánk az azal, hogy meghuzzuk a vészharangot: ennek az egész magyarországi lelkiismeretében kell vészharangot találnia. Féltre kell tenni a kishitűséget és kétségbeesést. Az chezést

nem lehet csodavárással megszüntetni, hanem csak kenyérrrel, tejjellel, szalonnával, cukorral, burgonyával, mint ahogy a tél hidege ellen sem védi meg a rongyaikban didergő tömegeket a társadalom „meleg” részvéte és türes sopánkodása. Nagyon helyesen mondta Károlyi Imre, hogy nem lehet megoldás a népnyomra és a könyöradományok rendszere sem, bár átmenetileg nincs más mód, hanem munka kell, még pedig becsületesen megfizetett munka, ennek a szörnyű nyomorúnak is önértetes népek és föld,

amelyet saját keze munkájával dolgozhat meg.

„Uj tanító-típusra van szükség.” Ennek a felismerésnek a jegyében folynak a „Tanító Szövetség Szabadegyetemének” előadásai. A rengeteg előadás között, melyet a társadalmi különbözők rétegeiben mintegy a cselekvés helyett szoktak tartani, jelentéktelennék látszik a tanítóknak ez a kezdeményezése. Nem is tennék szóvá, ha mi is a látszat szerint ítélnék. A tanítók azonban nem csak előadásokat akarnak hall-

gatni. Ők pótolni akarják azokat a hiányokat, melyeket korábban megszerzett ismereteik és a mai kor követelményei között éreznek. A megváltozott viszonyok között új kereskedőre, új iparosra, új gazdára, új hivatalnokra és új tudjára, hogy új tanítóira is szükség van. A jövő nemzedék nevelését nem lehet régi, többé-kevésbé elavult elvek szerint végezni. Ez a felismerés, mely a „Tanító Szövetséget” vezeti, már önmagában haladást jelent. Ezért üdvözöljük örömmel nemes kezdeményezését.

A kisüstök szeszadóját felével csökkenteni kell

Egy értelmes, öreg községi bíró mondotta: „Ha nincs panasz, uram, akkor nincs baj.” Fején találta a szöveget. Manapság sok a panasz a falun, tehát sok a baj is, amely úgy rága a vidék gyökerét, mint a sebese folyó a partot.

— Itt van mindjárt a mi esetünk, — folytatta emberünk. — Szőlővidék vagyunk. Bort termelünk. A borért és a borból élünk. Kemény munka jár vele, mert úgy kiszívja az ember erejét, mint az üres szivacs a vizet. Valamikor gazdag volt e nép, ma pedig csak tengeti nyomorúságos életét. Napról-napra él, hogy hoggyan? Azt csak a jó Isten tudja! Búdköcsölnek az árverések között, mert a kisbíró nem győzi már hordani a céduját. Olyan idöket élünk, amikor a két hal és öt kenyér esodája minden nap elkelne a falvakban. De azért mi türünk, dolgozunk, mert a magyar faluban a rögnék élni akarása van.

— Engedje meg azonban, uram, hogy felhívjam a figyelmét a szőlővidékek nagy bajára, a mi közös nyavalyánkra, amely pénztelenségünk egyik oka. Mint a községi Faluszövetség elnöke mondom el ezt, hogy a Vasárnapi utján eljusson oda, ahova az ilyen magamafinta falusi kisember szava nem igen ér el.

— A szeszadóról van szó. Jobban mondvá a kisüstökről. Régi nóta. Az adó olyan magas, hogy nem érdemes megfizetni, de nem is tudjuk. Mit tesz tehát a sok százezer kis szőlősgazda?

Egyszerűen kiszórja a milliót erő törkölyt, a préház elé a trágáiba.

— Ez pedig óriási kár. Hármas vesztés. Veszít a szőlősgazda, a kincstár és a nemzet.

— Ennek a falusi bírónak igaza van. Mert nézzük csak a kérdést: Az országban 371.000 kat. hold szőlő van, amelynek tavalyi termése 2.800.000 hektoliter bor volt. A tíz holdon aluli kisgazdák szőlőterülete ennek körülbelül a 88 százalékát, tehát a leg-

nagyobb részt teszi ki. Egy hold átlag közepertem — a tavalyi fagy és jégverés után — 6—9 hektoliter volt. Az évi bortermelés 10 százaléka törköly, tehát 560.000 mm. Egy mm. törkölyhöz 20 hektoliter must kell, viszont egy mm. törköly 2—5 liter különböző minőség szerinti szeszt ad.

— Ugy tudjuk, hogy ma a főzési illeték, illetve a szeszadó literenként 1 pengő 30 fillér. Ha ehhez hozzáveszünk a tüzelőanyagot, embert, üst-háználót — körülbelül 60—70 fillér — akkor

egy liter szesz a kisgazdának saját üstjén főzve 2 pengőbe kerül, annyiba, amennyiért ma a boltban minden farságd nélkül literenként megkaphatja.

A kisüsten főző gazdának, aki a saját törkölyét főzi ki, nem marad tehát semmi haszna. Mit tesz tehát? Egyszerűen kidobja törkölyét.

Ezzel szemben, ha az 560.000 métermáza törkölyt kifőzzük, akkor kapunk átlagosan három literrel számítva 1.680.000 literet, ami 1.30 pengő alapjával megszorozva: 2.184.000 pengő kincstári illetékek felét meg. Ebből azonban ma csak 10 százalék, tehát 218.000 pengő fizetődik be a kincstárba, mert a többi a mai drága illeték miatt elvész. Ez a helyzet az ország minden részében. A tulmagas szeszadói illeték miatt pusztul a nemzeti vagyon, növekszik a falu szegénysége, de üres marad a nemzet zsebe: a kincstár is. Már pedig üres zsebből pénz kifacsarni, annyi, mint kőből pizt préselni.

Az ország szőlőtermelő népe panna száll fordult a Faluszövetséghez és mi kötelelességszerűen a nemzet asztalára tesszük a szőlőbírtokos falusi milliók jankiáltását azal, hogy

ma, a nemzetépítés korszakában először ezeket az apró, kis dolgokat, a népnek fájó és égető sebeket kell begyógyítani,

mert a falu lehet a nemzeti élet erőforrása, de lehet annak temetője is.

Ne várják meg az illetékesek, amíg a gazdasági katasztrófák lebrököznek a falu népet, hanem gyorsan előlék meg azokat, mert lassanként a falusi portákon a gond, nyomorúság, a szenvedés a magyar kálvária lesz urra.

Javasoljuk tehát a falu népe nevében, sürgősen szállítsák le a kisüstök szeszadóját legalább 50 százalékkal, hogy megszűnjék a termelő vesztésege — a falu régi panasz. — viszont jól járjon a kincstár, s gyarapodjék maga a nemzet, amely ma elcsik ettől a két és félmillióss bevételel, akkor, amikor minden fillérnek ebben az országban ezernyi helye van.

Megirtuk a kérdést és most kérjük és várjuk az okos hozzászólásokat, hogy a falusi milliók boldogulásáért vívott harcunkban még vértetebbek legyünk.

Szekeres László

100.000 gyermek ingyencukrot kap

Az ország egyes vidékein fellépett inség egyik folyamódása, hogy a csemelemek és kisgyermek fejlődéséhez nélkülözhetetlen cukrot a szülők nem tudják megszerezni. E bajnak a leküzdése lehetővé vált azáltal, hogy Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter 100.000 kilogramm ingyencukrot eszközölt ki az akció céljára. A cukrot a cukorgyárak, a csomagoláshoz kívánt papírcsokkákat pedig a papírgyárak ingyen bocsátják rendelkezésre. Az inségtől leginkább sújtott tíz törvényhatóság területén összesen százezer gyermek részére fognak fejenként egy kilogramm cukrot kiosztani megfelelően megjelölt negyedik kilogramm kristálycukrot tartalmazó csomagokban. Minden rászoruló gyermek egy hónapot át havonta egy ilyen csomagot fog kapni. A szétosztást a közigazgatási hatóságok, a Stefánia Szövetség és a gyermekvédők útján fogják elvégezni.

BELPOLITIKA

Tárgyalják a hitbizományi törvényjavaslatot

A képviselőház január hó 28-iki ülésének egész napirendjén a hitbizományi reformjavaslat vitáját töltötte ki. Tartalmas, emelkedett vita folyik a kérdésről. Kisebbségi szónokok is beismerik, hogy a hitbizományi kérdések a törvényhozás elé hozásával a kormány igazi reformmunkát végzett.

Krúdy Ferenc beszéde

A vita során Krúdy Ferenc képviselő, a Faluszövetség ügyvezető alelnöke, mondott nagy hatást kelto beszédet a javaslat mellett. Szerinte a hitbizományi reform szerves kiegészítő része a földbírtok-politikai kérdésnek s mire a telepítéshez hozzáfogunk, a hitbizományi reformnak készen kell lennie. Részletesen kifejti ezután a kisbírtokosok szaporításának a mezőgazdasági hatásait. A mezőgazdasági termelés átalakulóban van, a tömegtermelést lassanként felváltja a minőségi termelés. Ezzel együtt jár, hogy a mezőgazdasági tömegmunkát (például gépi művelést) felváltja az egyéni munka. Minél inkább haladunk ez irányban előre, annál inkább előnyben lesz a kisbírtok a nagybírtok fölött. Ez a körülmény emeli a földárakat. Ha a földárak emelkednek, a nagybírtok kitér a kisbírtok terjeszkedésére. Ha ez a terjeszkedés meg hozzá a hitbizományi kötétség is akadályozza, világos, hogy jelentős közgazdasági kárral állunk szemben, melynek elkerülése végett az államnak be kell avatkoznia, mert ezt követelik nemcsak a népesedési s a magasabb népsűrűségi érdekek, hanem az ország termelésének új mennyiségű, mint minőségi fokozásához és az export emelkedéséhez fűződő érdekek is.

Beszéde további folyamán kitért a hitbizományi reform és a telepítés nemzetiségi szempontból várható hatására.

A reform és a telepítés folytán szaporodó magyar kisbírtokos-ostály fogja mindenhol, de különösen a határszélen, újat álmi a nemzetiségi terjeszkedésnek. Ami a törvényjavaslatban újszerű, az a közép- és kisbírtok-hitbizományok alakításának lehetősége. Mind a kettő helyes. A hitbizományi kisbírtokos megakadályozzák a kisbírtok túlságos elaprózódását, a mi legfőbb oka volt a kivándorlásnak s a falusi nép városokba való önzónésének. A megköltött középbírtokos viszont azt a történelmi közepostályt erősítik, amelyek mindig barátja volt a föld népének. Ez a bírtokostály min-

dig önként mondott le kiváltságairól, amire legjobb példa az 1845-ös és azt megelőző országgyűlések törvényalkotásai, amelyek demokratikusabbak voltak, mint bármely más idők. Ezt az osztályt éppúgy, mint a kisbírtokostályt erősíteni kell, ezért a javaslatot örömmel fogadják el.

Schandl Károly dr. felszólalása

A január hó 24-iki ülésen Farkas István, Németh Imre és Széchenyi György gróf felszólalása után Schandl Károly dr., a Faluszövetség társelnöke, mondott a Ház minden részében nagy figyelemmel hallgatott beszédet. Szerinte a javaslat haladó konzervatív alkotás, ami száz év óta vitatott kérdést szerencsésen old meg. A javaslat 460.000 kat. hold megköltött területből 230.000 holdat szabadít fel. Biztos alapot nyújt új középírtokos s újabb földbirtó szövetségek keletkezésére, habár egyes ötvétkezetek megszűnnek, de azokat azt, ahol megértő bírtokosok vannak, bizonyosan fenn fogják tartani. Azt kívánja, hogy a hitbizományok kegyuri kötelezettségeit úgy rendezzék, hogy a falu népe és a falu papja közt sűrűlődsön ne keletkeznek. Legnyeltesse a kegyuri terheket földbe megváltani. Helyesli a kisbírtó-hitbizományokat, de szűkés a középírtok-hitbizományokra is. A bírtok-politikai reformok befejezésével az ipari vállalkozásokat természetesen időre kell terelni. Beszédében kitért arra is, hogy itt volna a legfőbb ideje annak, hogy a külföldről kapott gyufafakészés egy részének a terheiről az állam szabaduljon. A kölcsönt nyújtó svéd Krueger-csoport csödbe ment. A csodágyvónból a gyufafakészés kötvényeit olcsón meg lehetne szerezni. Kéri, hogy az illetékes körök a kérdéssel sürögősen foglalkozzanak, mert esz csak módon lehet a földhözjutatottak terheit könnyíteni. Beszéde további folyamán élénk helyeslés mellett megválté Széchenyi István grófnak, a legnagyobb magyaroknak emlékét, akik egy cseh származású ír azzal vádolt meg legutóbbi könyvében, hogy nem szerette a föld népet s a jobbágyot gyűlölte. Ennek az ellenkezője igaz. Széchenyi szövegezte meg 1848 előtt a jobbágy-ságot felszabadító, a törvény előtti egyenlőséget megvalósító, a nem nemek bírtokoszerzését is lehetővé tevő törvényjavaslatokat, melyeket a szabadságharcot megelőző törvényhozás meg is szavazott. Széchenyi azt akarta, hogy minél több boldog falusi polgár legyen az országban.

A képviselőház január hó 28-iki ülésén folytatták a hitbizományi reformjavaslat tárgyalását. A javaslatot elsőnek Malasits Géza szocialista képviselő szolt hozzá, majd Pesthy Pál egységspárti, aki érdekes beszédben fejtekte ki a hitbizományi törvényről várható gazdasági előnyöket. Horváth Ferenc kisebbségi képviselő felszólalása után Hunyady Vass Gergely mondott tartalmas beszédet a javaslat mellett.

Két új törvényjavaslat

Kozma Miklós belügyminiszter két törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé ezen az ülésen. Az egyik javaslat különösen érdekli a falu népet, amennyiben a tűzrendszert egységes szabályozásáról szol. A javaslat szerint kis- és nagyközségekben önkéntes tűzoltók mellett hivatalos tűzoltókat is fognak alkalmazni a jövőben. A tűzoltóság fejlesztésére szánt összegeket a biztosítótársaságok megadóztatásából fedezik. A belügyminiszter második törvényjavaslatja a rendőr és rendőrszemélyzet betegségeitől alapjának megalkotására vonatkozik.

A január hó 29-iki ülésen a hitbizományi reform tárgyalása után áttértek az interpellációkra. Gömbös Gyula miniszterelnök egy interpellációra adott válaszában elítélte a szervilizmust, a besugást és a névtelen leveli körzáródásokat. Felhívott mindenkit, hogy dobja el a

névtelen leveleket és ne foglalkozzanak vele. Kozma Miklós belügyminiszter egy interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy amennyiben fognak részessülni azok, akik nemzavarnak miatt pénzügyi részességeknek.

Az olasz propagandaügyi államtitkár Budapesten

Az Olaszországgal kötött gazdasági és kulturális egyezménynek gyümölcsöként az olasz képművészek — festők, szobrászok — nagyszabású kiállítását rendeztek Budapesten, melyet január hó 27-én nyitott meg fényes ünnepségek közt Horthy Miklós kormányzó. A kiállítás megnyitására Magyarországra érkezett Dino Alfieri olasz sajtós és propagandaügyi államtitkár, aki ezt az alkalmat felhasználta arra is, hogy a

kormány tagjaival, elsősorban Gömbös Gyula miniszterelnökkel beható tanácskozásokot folytasson egy politikai, mint mezőgazdasági kérdésekről. Dino Alfieri háromnapos tartózkodása után január hó 27-én utazott vissza. A határig elkísérte őt Gömbös Gyula miniszterelnök is.

Hogyan segíthetnénk az Alföld népén?

A Falu-Gazdaságvétség felkérésére Csörgő Károly dr., Csongrád vármegye kitünő alispánja, február hó 6-án, csütörtökön délután fél 6 órakor, a Szövetség Báthory-utca 24. szám alatti székházában előadást tart: „Hogyan tudunk segíteni az Alföld népén?” címmel. Az előadást nagy varakozás előzi meg.

A nagy temetés

Az a mélyeséges gyász, amelybe az öt világrészre terjedő hatalmas brit-bírdalom népei merültek, óráról-óra irásibb méretet öltött s a „jó király” emlékében szinte az egész világlet összeforrasztotta. V. György királyt olyan káprázatos történelmi pompával temették el, amiről még az angolok hagyománytisztelének teljesülésében is alig volt példa. A világ osztatlan részété kísérte utolsó útján az elhunyt uralkodót. Királyok, államfők, trónörökösök és hercegek vonultak fel a gyászmenetben, miatt tisztelt és katonák vontatták a koporsót vivő ágyutalpat.

És milliók tömeg állt sorfalat az ut két oldalán s a tereken mindenfelé, hogy tanuja legyen a történelmi eseménynek, amikor V. György király megért őseihez.

— A jó György király. King George the Good...

Ezt lehetett hallani a sandringhami kastélytól, ahonnan a „jó földesúr” elindult utolsó útjára, a windsori sirholt megbékelt csendesességéig milliók és milliók ajkáról.

Bucszuk a nép...

Megható volt a bucszás, amelyben a kis angol falu egyszerű lakói részletesítették az elhunyt királyt, a „sandringhami földesurat”. V. György abban a kastélyban született és abban is halt meg. Sokan könnyeztek a koporsója körül, akik még gyermekkori játszótársai voltak. De elment a földesúr s magával vitte szülőfalujának el nem mulo szeretetét is.

A sandringhami földesúr holtestét a Westminster-csarnokban felállított katalakra helyezték, hogy óriási bírdalomnak bármely általvalója megtekinthesse. Koporsóján a birodalmi korona, a gyémántos jogar, a bírdalmi alma és a Cullinan-gyémánt tündököltek.

Már a máltai keresztet is odaerősítették ismét a koronához. Ez az óriási gyémántcsiszolású zafirokötő álló, gyémántgombere erősített négy nagy és száz kisebb gyémánttal díszített kereszt az ágyutalpat hosszarázásától megazult és félrebillent. Később pedig Edward király lába elé esett, ahonnan egy testőr vette fel s tette zsebre, hogy később visszazerűtsék.

És jöttek a brit-bírdalom alattvalói, hogy lássák elhalt urukat. De nem gyászolni jöttek, hanem hódolni a boldogemlékü király emlékének.

A hatalmas világáros teljesen a gyász hatása alatt állott. A király ravatalát közel egymillió ember nézte meg, a templomok pedig állandóan szufova voltak a halott királyért imádkozó hűvekkel.

Ört áll az új király

Január hó 27-én, hétfőn éjjel, a temetés előtti éjszakán éjfélután a temető dala jelentkezett a halott király katalakjánál: V. György négy fia, elu-

kön VIII. Edwarddal, az új királlyal. Mind a négyen testőregyenruhában voltak, valamennyi kitüntetéseikkel. A négy fiu csendben imádkozott s félórán át katonás merevséggel állt őrt a halott édesapa temeténél. A megható őrségváltás néma csendben folyt le. A közönség alig vett tudomást róla...

Kedde virradóan elromlott az idő London felett. Hideg, csipős szél fúj, szakadatlanul esett az eső. Mejt, százezerk virrasztották az utcán és a Hyde-parkban, hogy ott lehessenek a temetésen, amelyhez hasonló méretű és pompájú alig fordult még elő a népek és nemzetek történetében.

A népvándorlás már a kora reggeli órákban megindult s végzekadatlán tartott a gyászünnepély befejezéséig. Másfél millió ember nézte végig a „jó király” hatalmas méretű gyászpompáját.

A temetési menet

A menetben képviselt összes gyóvcrnemek egységtt zenekara szolgál-tatta a gyászmenet.

A zászló mellett tábornagyí egyenruhában haladt VIII. Edward király és három fiutestvére. A következő sorban Haakon norvég király, Olaf trónörökös, Harewood lordja (V. György veje), Athlone gróf (Máry királyné öccse), az utánuk következő sorban Lebrun elnök, Keresztély dán, Károly román, Boris bolgár és Lipót belga király, aztán 23 fejedelmi személyiség, közöttük az olasz, svéd és egyiptomi trónörökösök.

Majd a külföldi diplomaták és nagykövetelek hatalmas sora, közöttük Kánya Kálmán magyar külügyminiszter és kísérete.

Az ágyutalpat, amelyre az elhunyt király tetemét helyezték, tengerészek vontatták, egyenletes, szabatos léptekkel.

Délután egy órakor érkezett az utavari különvonat Windsora, ahol Oxford püspöke várta a halott királyt. A Szent György-kápolna hajóhajón ezer főnyi néma gyászoló gyülekezett.

Majd lebecsátották a koporsót a kriptába. Ebben a pillanatban gyúgk dördültek meg s a hatalmas brit bírdalomra két perces némaság borult...

Harmadszor szóaltak meg a tengerészaluttek sípjai és azt a jezást adták le, amikor a tengernagy a hadihajó fedelzetére lép...

V. György, a jó király, ebben a pillanatban lépett az angol történelembe, hogy emléke soha el ne muljon s népe örök szeretetében folyton növekedjék...

A temetés napján Budapesten a Kálvin-téri református templomban az elhunyt V. György angol király emlékére gyászünnepélyt tartottak, amelyen a Kormányzó is résztvett.

Öránként 15.000 ember vett búcsút halott királyától, Londonban, a Westminster-hulláon.

Határjelhamisításért negyven pengőre ítélték egy földmivest

Nógrádmege Dejtár községében az ugynevezett „Egyházföldi” dűlön fekvő szántóföldek szabálytalan alakúak, ami a tulajdonos gazdák között nézeteltérésekre adott alkalmat. Hat földmives: iz. Szikori Imre, Bugyi Gábor, Kovács Ferenc, Bugyi István, Szikori Sándor és Szikori Gábor, mint szomszédok elhatározták, hogy szántóföldjeiket arányosítás céljából közös költség mellett magánmérnök felmérést és igazolást. A birtokrendezés 1932 október 26-án foganatosították, amelynek során a felmért földek határait karókkal jelölték meg. Ennél a munkánál iz. Szikori Imre is jelen volt és 8 határjelmejelölést ő is megnyújtással vett tudomásul. Beleegyezett abba, hogy földjének a Bugyi Gábor földje felőli részéből 1½ méter szélességű sávot levágjanak s ehelyett földje másik oldalához Bugyi István földjéből egy ugyanolyan széles, vagyis 1½ méternyi sávot hozzámérjenek és így földjét mindkét oldalról karókkal megjelölve elhatárolják.

Másnap azonban iz. Szikori Imre megjelent a helyszínen fűvel, ifj. Szikori Imrével együtt és azt a karót, amely az ő és a Bugyi Gábor szántóföldje közötti határ megjelölésére szolgált, kihúzta és másfél méterrel beljebb állította, vagyis a régi határra helyezte vissza, amely ekkor már Bugyi Gábor részére kijelölt terület volt a megvezetés előtti régi határain belül vetette be földjét. Bugyi Gábor rájött erre és följelentést tett iz. Szikori Imre ellen határjelhamisítás miatt.

Szikori a balassagyarmati törvényszék előtt azárról védekezett, hogy miután ő földjén védekezett, hogy a karót a kezevel egy fordulatot tett s a karót kidöntötte. Később azonban bevallotta, hogy ő tette vissza a karót

régi határra. A törvényszék megállapította a határjelhamisítást és Szikori 40 pengő pénzbüntetésre, — nem fizetés esetén — 5 pengőnként 1 napi fogházbüntetésre ítélté.

A törvényszék enyhítő körülménynek vette a vádlott büntetlen előéletét és nagy családját.

Szikori fellebbezett az ítélet ellen és arra hivatkozott, hogy a határel nem hatósági intézkedés utján helyeztetett el, hanem csak a földtulajdonos gazdák megegyezése folytán, mint magánhatárel. A fellebbezést úgy az ítéletábla, mint a kir. Kuria is elutasította és jogerőre emelte a törvényszék ítéletét.

A Kuria ítéletének indoklása szerint: a büntetőtörvénykönyv 407. §-a nem tesz megkülönböztetést a magánhatárjelre vonatkozó jogszerelem tekintetében, hanem minden jogszerelem felülített magánhatárjelre védelemben részesít, akár hatósági intézkedésre, akár az érdekeltektől tulajdonosok közös megegyezése folytán alkalmaztatottak az a szomszédos ingatlanok határára külső megjelölésre. Szikori is olyan coveket helyeztetett vissza önkényesen régi helyére, mely az ő és szomszédja telke között közös megegyezés alapján új határtéket jelöltetett ki, tehát nem szennvezet kétséget, hogy eljárása a büntetőtörvénykönyv fentidézett paragrafusába ütközik. Minthogy továbbá az új határvonal jelét telkének csupán arról az oldalról állította el, ahol szomszédjának telke az ő telkének rovására területben gyarapodott, nyilvánvaló a károsítási szándék is.

Nem hiányzik tehát Szikori esetelekményéből a határjelhamisítás egyik alkotó eleme sem s így büntetésének megállapítása megfelel a törvény rendelkezésének.

Eladunk

29 pengőért

méter szövetet

divatos mintákban, kitűnő minőségben férfiföltényre, hosszúvalóval együtt óriási választékban.

1200 méter fekete kloti méterje	—95 fillér	4250 méter ajrozott függöny- etamina méterje	—39 fillér
2570 méter teniszflanell, mé- terje	—39 fillér	820 méter 140 cm. széles, jó- minőségű szürke öltöny szövet méterje	P 1.56
650 méter divatmintás ruhata- nell méterje	—78 fillér	115 drb. paplan darabja	P 6.90
8000 méter kitűnő pamutvászon, mosott sifon, ágyonemű, kanavász és anélkül egyszócsát méterje	—69 fillér	1400 méter ingezír és kékféltar- kanton és divatmintás délen mé- terje	—69 fillér
870 drb. 2 m. hosszú kitűnő kész lepedő darabja	P 3.28	Vasáros alónadrág kőpper, mé- terje	—98 fillér

CSAK AZ UDVARBAN

Olcsó Maradék Szövet- és textilraktár 32. Sarok- Budapest, Király-utca ház

Postai rendeléseket 40 év óta lekiskeresetesen teljesítünk.

.....Itt levágandó és a rendelésre ragasztandó!.....

A megrendelő neve és pontos címe:.....

Község:.....

Up:.....

Olvashatóan kérjük kitölteni.

Közvetítők garázdálkodása az állatvásárokon

A Vasárnap január 26-iki számában az Országos Mezőgazdasági Kamara legutóbbi havi jelentéséből ismertetve megírtuk, hogy egyes helyeken a sertésenyésztő-gazdák panaszkodtak a közvetítő kereskedőkre, akik sokszor nem fizetik meg az átvételnél az előre kialkudott árakat.

Ezt a dolgot — mint a Vasárnap szerkesztősége utána érdeklődött — mindössze két vidéki kamara területen tapasztalták, az is szörványosan. Az ellene való védekezés nem is nehéz. Ha vásáron történik a dolog, a gazda ne adja ki a kezéből a marhavélet addig, míg a kupec a kialkudott vételárat ki nem fizette s tegyen azonnal jelentést a vásári rendet fenntartó rendszárműnek, vagy csendőrségnek, ezek rövidesen elbánnak a csalmi akará közvetítőtől.

Bekövetkezhet a megrovíditás oly módon is, hogy a gazdának valamilyen közvetítő megbízást adott bizonyos számú állat hitalására úgy, hogy a sertésnek hízottan előre megszabott áron árvezi.

Becsületlen kereskedő, sem pedig óvatoss gazda ilyen megállapodásba nem megy bele. A sertésárak, ame-

lyek a legtöbb vidéken a Budapest-fertőcservárosi sertésvásár áraihoz igazodnak, napról-napra, hétről-hétre nagy ingadozásnak vannak kitéve. Ezeket az árakat a napilapok, legtöbb gazdasági hetilap, így a mi lapunk: a Vasárnap is, valamint a rádió szintén állandóan közlik. A sertésárakról tehát könnyű tájékozódást szerezni. Ha az átvételnél a napi ár volt kikötve, akkor a közvetítő köteles azt ki is fizetni. Ha nem fizetne, nem kell a jártelevelet kiadni, sőt ha a sertésnek már teljesen meghízott, a gazda felküdheti azt a vele tárgyaló közvetítő vesztelére és költéségre akár a ferencvárosi sertésvásárra, akár a legközelebbi heti, vagy országos vásárt tartó községbe vagy városba.

Minden községi előjárású védelem nyújt a gazdának, ha azt kellő időben kéri.

Ujabbban a Hangya-szövetkezetek is foglalkoznak élő állatok értékesítésével, ezeknél a szövetkezeteknél bizonyos lehet a gazda a legkedvezőbb árról és hogy semmi körülmények közt nem rövidítik meg. (Cs. Ö.)

VILÁGKRÓNIKA

Az olasz-abesszin konfliktus ügyében úgyszólván teljes szélszélend volt az elmúlt héten az európai diplomácia körében. A népszövetségi tanács ülésén sem történt semmi érdemleges. Anglia gyásza úgyszólván teljesen háttérbe szorította ezt a nagyon is időszerű külpolitikai kérdést, az angol kormány semmi újabb lépést sem tett és a többi érdekelt nagyhatalmak kormányai részéről sem történt kezdeményezés. Az olasz-etióp vizály ügyében a népszövetségi tanács úgy határozott, hogy azidőszent nem tartja időszerűnek azt, hogy beiktatásokról kezdjen. A népszövetségi tanács ezzel szét is osztott.

Schuschnigg osztrák kancellár pérgai utazásának hullámai még mindig nem útek el. Hodasa Milán dr., cseh miniszterelnök nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és kijelentette, hogy politika és gazdasági közlekedésnek kell történnie a szomszédos államok között. Egyben hangsúlyozta azt is, hogy a kisantant államok politikája nem irányul Németország ellen.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter, aki V. György király temetésére utazott ki Londonba, több mint egy óráig tanácskozott az időszerű politikai kérdésekről Sir Robert Vansittart angol külügyi államtitkárral.

Az eritreai harcra érve heves harcok folytak, amelyek azonban az olaszok jelentős győzelmével végződtek. Ismét behúzóvisszavont az, hogy az abesszin hadsereg tehetetlen az olasz haderő technikai túlsúlyával szemben.

Sarraut, az új francia miniszterelnök

A Vasárnap legutóbbi számában beszámolt arról, hogy Laval francia miniszterelnök kormánya lemondott. Az új kormány megalakításával Sarraut bízta meg a köztársaság elnöke és Sarraut kormánya elsősorban a belső politikai béke helyreállítására törekszik. Át akarják hidalni az egyes pártok közötti éles különbségeket, amelyek annyira megnehezítették Laval munkáját.

Hilfer Adolf német birodalmi kancellár érdekes politikai nyilatkozatot tett az egyik legnagyobb párisi lap külpolitikai munkatársa előtt. A vezér hangsúlyozta, hogy Németország nem akar háborút de nem fogadhat el olyan békepolitikát, amely valamelyik állam részéről legomlását jelent. Eppen ezért ragaszkodik Németország a versaillesi szerződés módosításához.

FALUSZÖVETSÉG

A verpeléti népházban Kanizsó György elnöke alatt a földreformos földek és házhelyhez jutottak sulyos helyzetűvel foglalkozott legutóbb a Gazdakör.

A kistarcsai termelők — Kovács György elnök, Veres Ferenc főjegyző és Csákvári Mihály titkár vezetésével — a fővárosi piaci rendelkezésekkel kapcsolatos érvelmelket tárgyalták meg. Ebben az ügyben országos értekezlet összehívását vette terdvbe a Faluszövetség.

A gönci járási értekezletben, amelyen Borsos Endre főszolgabíró előnök, megvitásra került a FAKSZ-közlönyök ügye, a szerkesztés és a gyümölcsérmelés problémája. A Faluszövetség központja részéről Szekeres László főtítkárral adta meg a szükséges felvilágosításokat.

A zalabéri Faluszövetség január hó 19-én szűp ülésségében keretében felavatta bérhelyiséget. Beszédet mondott Koller Resző kántorantóni, elnök és Kovács József plébános, diszelnök. Szavalt: ifj. Szanyi Lajos és Molnár Benő.

Szekeres László dr., a Faluszövetség főtítkárra, január hó 24-én az Országos Széchenyi Szövettségben nagyszerű előadást tartott a faluszervezés kérdéséről.

ADÁS-VÉTEL

Eladnék nagyobb mennyiségű lószénát. Cím: Kadlecik Pál, Aka, Veszprém megye.

Keresek kifogástalan, jókarban levő 48-as vagy 54-es MÁV végig-golyós cséplőt készpénzért, a leg-vegső ár megjelölésével. Közvetítő vétel esetén díjazok. Cím: Lévai János, Dunaszekes (Sziget).

Itt a tavasz himnőke

az 1936. évi közkedvőt

Mautner

magyarjegyék!

Kérje díjtalanul

MAUTNER ÖDÖN RT. VII. Rottenbiller-ú. 33

NEMZETGAZDASÁG

Vas- és fémiparunk exportjának fellendülése.

Magyarország iparosodásának újabb szép eredményét mutatja az elmúlt év vas- és fémipari exportjáról most megjelent statisztikai kimutatás. Az 1934-es év 9,2 millió pengőt kitevő exportja 1935-ben 12,6 millióra emelkedett és ez a közel 37 százalékos emelkedés bizonyítja azt, hogy az ország nehézipara lassanként mind fontosabb teret foglal el külkereskedelmi életünkben. Az ipar érdekein túlmenő fontosságú ez a tény, mert mezőgazdasági export végeredményben mindig az időjárástól, tehát olyan tényezőtől is függ, amelyet a legjobban gazdaságpolitika sem képes befolyásolni és éppen az elmúlt rossz gazdasági év mutatta meg azt, hogy mennyire fontos ilyenkor az, hogy az az exportmennyiséget, amelyet a rossz termés folytán a mezőgazdaság elvesztett, az ipar pótolni tudja. Egészséges fejlődés képét mutatja is az, hogy a magyar ipar elsősorban természetes külföldi piacra felé orientálódik: a Balkán és a távol kelet felé.

Értékpapírok belföldi tulajdonának igazolása. Az értékpapírok törvényellenes forgalmának megakadályozása céljából, vagy ahogy köznyelven nevezik, hogy az értékpapírok sibilását lehetetlen megtegyék, a kormányrendelet adott ki, amely arról intézkedik, hogy egyes értékpapírokat számgjegyekbe kell venni. Ezután tehát csak azok az értékpapírok tekintendők belföldi tulajdonba lévőeknek, amelyeknek számgjegyekbevétele igazolható. A hirdetésményekben közli azoknak a bankoknak a jegyzékét is, amelyek számgjegyekbevételeire jogosultak. A bankokkal közölt adatok adózás céljaira fel nem használhatók.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A földbérleti szövetkezetek jelentősége

Az OKH hivatalos lapja: a *Magyar Szövetkezes* újsztendőtől kezdve díszesebb kiállításban és bővebb tartalommal jelenik meg. Az első számba Antal István dr. igazságügyi államtitkár is cikket írt: *A szövetkezetek és a telepítési címen.*

— A telepítési törvény célja az, — írja többek közt — hogy azoknak a vidékeknek, ahol a kisbirtokok száporítása kívánatos, egy család megélhetésének alapjául alkalmas önálló gazdaságokat létesítsünk és ezzel az ország egyetemes érdekeinek megfelelő birtokmegosztást előmozdítsunk. Ezt a célt többek közt földbérleti-szövetkezetek létesítésének elősegítésével kell szolgálni. Az ilyen szövetkezetek vagy földbérleti-csoportok támogatásáról a törvény intézményesen

gondoskodik, mert kimondja, hogy ilyen szövetkezetek szervezése, igazgatási és egyéb költségeit részben vagy egészen a telepítési alap fogja fedezni. Oly törvény készül tehát, mely az agrárszövetkezetek intézményesen bevonja a közérdekű birtokpolitikai munkálatok keretébe, de a törvény egyuttal intézkedéseket tervez olyan irányban is, hogy a szövetkezetek ne csak közvetítő legyenek a földbirtokos és az új birtokosok között, hanem oly szerv, amely az ott, honét szerző kisméretűek az önszorgalvára alkalmazásával minden tekintetben gyámolítja és támogatja. A régi bérletesszövetkezetek kitünően működnek, lendületet vett a szövetkezeti életünk is. Ezt tovább kell folytatni.

Hogy azonban a közérdekű feladatok megoldására a bérletesszövetkezetek felvérteztek, a tagoktól meg kell követelni a legteljesebb felelősséget és szövetkezeti hűséget. Ezen túl az agrárszövetkezetekben a kereskedelmi ismereteknek kívül a mezőgazdasági szakismereteknek is helyet kell foglalni. Nem volna a birtokpolitika teljes és tökéletes, ha nem állna kapcsolatban a gazdasági szaktudás népserizálásával. Mivel azonban az iskola egy maga ezt nem biztosítja, azért az agrárszövetkezeteknek az által iskolájában kell tölteni szerepet vállalniuk.

Uj rendszerrel kell gazdagodnia a magyar gazdasági életnek: a szövetkezeti gazdálkodás rendszerével —

végzi nagyérdemű cikkét Antal István dr. igazságügyi államtitkár. (cs.)

A Széchenyi faluszemináriumban nagyszámú halgatóság előtt ismertette Wettstein András Hangya-igazgató a szövetkezeti kérdés gazdasági jelentőségét. Az előadó megállapította, hogy Magyarországon hárommillió ember van különböző szövetkezetekbe tömörülve, méltányos tehát szerinte, hogy ez a szám je májden teljes egészében östermelő lakosság minden esetben megkapja az adott helyzetben elérhető legmagasabb piaci árat, amelyet csak úgy tudnak elérni, ha a szövetkezeteken keresztül értékesítik terményeiket és állattalajmányaikat.

A magyar falu és a selyemtenyészés

Mihók Ernő miniszteri tanácsos, selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott előadása

IV.

Nézünk csak meg, hogy miképpen állunk az ország eperfaállományával? Rá kell itt mutatnom előbb arra, hogy az egész selyemgubó-termelés az ország közterületén, tehát állami, törvényhatósági és községi utakon, a városok, községek, falvak utcáin álló eperfákra van alapozva. Az e területen levő eperfák lombját, illetve leveleit minden selyemgubó-termelő ingyen szedheti, itt ebben senki nem gátlóhatja, mert arról tételes törvény: az 1894.XII. t.-c. 95. §-a rendelkezik.

Bár a mindenkori kormány eperfa-fásítási politikája, s a jelek a magyar selyemtenyészést apostolának, boldogul Bezerédy Pálnak, lankadatlan energiája meglehetősen emelte az eperfaállományt, mégis, sajnos, ott tartunk, hogy az eperfaállományt minden rendelkezésünkre álló eszközzel fokozzuk, szaporítanunk kell.

Ha azt halljuk, hogy ma 1.039.449 fa áll rendelkezésünkre, úgy tünik fel, mintha kellő számu eperfával rendelkezne. Pedig, sajnos, még nagyon távol vagyunk attól, mintha kellő számu eperfával rendelkezne, mert ebből a famennyiségből több, mint 300.000 (pontosan 309.527) fa még ma olyan fiatal, hogy leveletét csak 3—6 év múlva lehet igénybe venni, s megmaradó, azaz lombhozható 729.922 fából pedig, amelyek — mint előbb rámutattam, közterületen vannak — igen tekintélyes mennyiség olyan távol esik a lakott helyektől, hogy felhasználásuk, illetve a levelezésük a távolság miatt igen nehéz, de ezenkívül igen sok közöttük a tulmagas, vagy beteges, öreg, aprólevélű fa, melyek alig használhatóak.

Az ötven évvel ezelőtt megindult eperfa-fásítási politika eleinte ugyanis végfásította az összes állami utakat és így ma is vannak az országban 15—20—30 kilométeres utszakaszok, amelyeket alig lehet használni. Tehát e kerekben 730.000 lombhozható eperfából igen tekintélyes rész marad kihasználatlanul. Újabb eperfa-fásítási politikánk minden eszközzel odairányul, hogy az eperfa közel legyen a termelőhöz, hogy ne kelljen neki sokat gyalogni a levélért. Az előbb említett 309.527 fa legnagyobb része már ilyen helyen áll. De magánban a fazelelésnél is újítást vezetünk be, mert a fák szétterülő koronára neveljük, gyakran metszjük, ami a lombhozamot elősegíti. Pedig, hogy mit jelent a községek, falvak belterületén, vagy az egymáshoz közel levő községek közötti utak mentén levő eperfák száma, arra élénk példát nyújt minden évben a Gyoma és Endrőd községek közötti 300 kilométeres úton levő eperfák levélenek felhasználása, mikor is minden évben a cseedsorségnak kell szétválasztani az

eperfalevéleért marakodókat. De megtörtént már az is, hogy nagy lombhiány, illetve levéhiány esetén az egyik község lakossága reggel arra ébredt, hogy egyetlen eperfájuk sem volt egy fa level sem, mert éppen a szomszéd község lakói titokban szélben leszedték. Egyáltalában nem tartozik azonban a ritkaságok közé az sem, hogy, különösen a gubó beütés előtt, amikor a hernyó a legelső levelet fogyasztja, 10—20 kilométeres távolságra is elmennek levélért.

Ilyen és hasonló panaszok évről-évre előfordulnak, s ez is csak azt a fáteljesítési politikát igazolja, hogy a fásításnak a falvak belső területein, az utcákban, tereken és az igen közel lévő utszakaszokon kell elsősorban megtörténnie, s csakis ezután mehetünk ki a további helyekre, ahol szintén van még azért létjogosultsága az eperfa-fásításnak.

Meg kell még itt röviden emlékeztetnem arról, hogy újabban az úgynevezett olasz fásítás bevezetése ér-

dekében nagy lépéseket tettünk. Az olasz fásítás lényege abban áll, hogy magánterületeken dacosnyú törzsu eperfákat ültetünk, melyeknek nincsen levelezés, hanem az ágak lesznek levelezők, s így kerülnek a rojta lévő összes levelekkel a selyemhernyók táplálására. Pár éve, hogy megindultak e fásítással, s ma már az ország több részében, kivált az alföldi tanyákon észrevéltük el a csemetéket, melyeknek eredménye gyanánt pár év múlva nemcsak virágzó eperfákat, hanem, reméljük, virágzó selyemgubótermelést is fokozni látni, és így az elhagyott tanyai lakosság egy újabb kereseti lehetőséghez fog jutni.

Nem lesz talán érdektelen, ha ezek után ismertetem rövid pár szóval e termelési ág folyamatát, azaz elmondom, hogyan lesz a mákszemnyi kis selyempétekből gyönyörű selyemzövet?

(Folytatjuk.)

A FŐVÁROS

„Magyar tragédia”

Csiamadta Sándor versei

Uj vámtarifatervezetet készített a főváros

Az utóbbi esztendőben igen sok panasz merült fel a fővárosi vámok ellen. Az összes érdekeltek kifogásolták a főváros vámtarifáját és egyhangulag azt állapították meg, hogy ez a tarifa ma már teljesen elüvült, hiszen sok olyan tétel szerepel benne, ami ma már egyáltalában nem szerepel a forgalomban, míg számos ma erősen szereplő árucikk csak gyűjtőnév alatt szerepel. Ennek pedig az a hátránya, hogy a gyűjtőnév alatt felsorolt áruk, — a tarifa rendszere szerint — a legmagasabb vámtétel alá tartoznak. A főváros most új tarifatervezetet dolgoztatott ki és az új tervezetet már át is adták véleményezésére az egyes érdekelteknek. A tervezet természetesen magában foglalja a most forgalomban kerülő összes árukat és egyik legfontosabb intézkedése az, hogy az addig érvényes legmagasabb díjtélt 2,31 pengőről 1,30 pengőre szállítja le. Igaz ugyan, hogy az új tarifa a legalacsonyabb díjtételt válmivel felelmei, de általában mégis olcsóbbak lesznek a fővárosi vámok. A régi tarifa más vámost állapított meg a vasúton és a szekéren behozott áruk számára, s a szekéren behozott termékek váma alacsonyabb volt. Ez a különbség, amely elsősorban a környékről behozott mezőgazdasági termékeknek kedvezett, az új tervezet szerint megszűnik, s ezzel véget ér a környékbeli östermelők előnyösebb helyzetű az ország távolabbi vidékeiről felhozott termékekkel szemben.

Uj földmives-költő kopogtatott a szerkesztőség ajtaján. Versei tulajdonmóriszben irjednek költemények, ami még inkább az ujdonság ingerelvé hat. A magyar falvakat nagyon lekötötték az utóbbi két évtized kiemeltlen gazdasági küzdelmei. A falu népe alig törődhetett a saját baján kívül a máséval is, ezért gyakran vád is illette, hogy a nagy magyar gondolat nem érdeklí olyan mértékben, mint várható volna. Most itt a cífoalat a Csiamadta Sándor (Komádi) verseiben: a magyar fájdalom, aggodás, ösztökélés, osterozás erőteljes és hatásos képeiben. Szinte művészt vár a legtöbb, hogy zengő hangokan fel az olvadó magyar vért kobácsolja fel velük. Önkéntelen, erős és igaz érzések kellő művészi formában. Garmadja a szavainál való jobbnál-jobb költeményeknek. A költenek, akitől még sokat várunk, mutatónál alább közöljük egy versét. (M. J.)

Az én fajom

Nincs eszetlebb faj az én fajomnál!
Nincs süjtőttabb a föld kerekén!
Nincs mustohább, komorabb végzettü,
Mint ez — szegény.

Nincs más faj, amely annyira Atlas lenne!
Nincs Golgotát járóbb faj sehol!
Nincs más házában csontosabb föld,
Véresebb por.

Nincs eszékesebb fajta az én fajomnál,
Nincs a földön halásosabb beteg!
Nincs kijátszottabb s mégis hívőbb:
Nincs gyermekébbi

Az elhunyt angol király kedvelt fehér pónija.

Amely a temetésénen követte ura koporsóját.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Érdemes-e olajlen-magot termelni?

Az idei olajlenmagtermelésen résztvevő gazdák a lenmagért nemcsak magasabb beváltási árat kapnak, mint tavaly — 100 kilogrammuként 28 pengő — hanem a szerződéses feltételek végleges megállapításakor rendkívül nagy mérvű kedvezményes pogócsát biztosítottak a gazdáknak. Minden lenmagtermelő a 14—15 pengős piaci ár helyett 7 pengőért — 2 pengővel olcsóbban, mint tavaly — igényelheti lenmagpogócsát. A minden termelőt feltétlenül megillető legkisebb mennyiség 100 kilogramm lenmag után 12 és fél kilogramm pogócsa, az a termelő azonban, aki a szerződésleg lekötött lenmagját szeptember 15-ig leszállítja, a 12 és fél kilogramm pogócsán túl is minden leszállított 100 kilogramm után egész 50 kilogramm terjedhető kedvezményes lenmagpogócsára, mint többre tarthat igényt, még pedig ugyancsak métervásánként 7 pengős áron.

A lenszalma iránt előre való lekötés mellett is állandó az érdeklődés és a számlaért Budapesten 4 pengős árat lehet majd elérni.

Minden katasztrális hold olajlen-maggal bevetett terület után jelentős termelési előlegkölcsön is áll majd a gazdák rendelkezésére. A termelési szerződés megkötésére az *Olajmag Értékesítő Szövetkezetnél* (V., Gróf Tisza István-utca 6.) lehet jelentkezni. Ugyanitt kell bejelenteni a vetőmagigényt.

Ha kotlik egy tyuk

esetleg már télen, ültessék meg azt okvetlenül, mert a korai csirkékért igen jó pénzt fogunk kapni. Általános panasz, hogy hazánkban alig lehet korai csirkét venni. A külföld és hazai nagykereskedelmünk állandóan keresi és jó árat ígér és mégse kap.

A géppel rendelkező tenyésztők rákaják meg keltetőgépeiket már januárban, hogy februárban kikeljenek az első csirkék. Világos, meleg istállóban, kamrákban, ólakban, konyhában vagy szobákban kotlik nélkül is jól felnevelhetjük az anyátlan, géppel keltetett csirkéket. Fontos, hogy állandóan tisztán tartsuk azokat, bőségesen etessük és kelő meleget biztosítsunk számukra.

Hódmezővásárhelyen, Bekéscsabán és Keskeménben — mindenütt a városi házakban — megkezdődött munkájukat a nagy keltetőállomások, honnan az illető vidék lakói olcsón kaphatnak naposcsirkéket. Jelentős igényeinket ott minél előbb, mert a csirkék szétosztása a jelentéktelen sorrendben történik. A csirkékkel együtt kis utmutató fizetést is adnak, melyből az anyánküli csirke-nevelést megtanulhatjuk.

Mivel a keltetőállomások vezetői olyan baromfiállományokból vásárolja a keltetőtojásokat, hol a baromfiak úgy hustermelek, mint tojástermelés szempontjából, világos, vannak és csak egészséges állatok tartanak, nagyon ajánlatos, hogy a keltetőállomásokról nyert csirkékből a legszebben fejlett jéréceket tartsuk meg tenyészállatoknak.

A februárban és márciusban keltett jérécek a legmegfelelőbb időben növekednek fel, megfelelő táplálék mellett a nyár végén és az őszel, valamint kelő pogócsa mellett, a tél folyamán is tojni fognak. Tehát a keltetőállomásokról nemcsak korai pesenyéneket alkalmas csirkéket kapunk, hanem továbbzaporításra is nagyon értékes állatok.

Hollandiában és Dániában évente dek óta üzemben vannak ilyen nagy keltetőállomások, melyeknek egyikének-másikának egyezre 200—250 ezer tojás van keltetés alatt. A holland és dán asszonyok nagyszerűen meg-

tanulták már a kotló nélküli csirke-nevelést és évente dek óta élvezik annak áldását. Remélhetőleg ugy lesz ez nálunk is!

Emelkedett a rézgalic ára

A földművelésügyi miniszter befejezte az 1936. évben szükséges mintegy 100.000 méterháza rézgalic árának megállapítására vonatkozó tárgyalásokat. A mult évhez viszonyítva a rézgalic gyártásához szükséges rész ára kerekén 9 angol fonttal magasabb és mintegy 30 százalékkal emelkedett a fontra fizetendő felár is. Dacára a rézár emelkedésének, a földművelésügyi miniszternek sikerült az ártárgyalásokat akként lezárni, hogy az *évi rézgalic-ár a tavalyival szemben csak mérsékelt emelkedést mutat és a mázsánkénti gyári ár 47.50 (tavaly 44), a fogyasztói ár pedig 51 (tavaly 48) pengőben lett megállapítva.*

Bor- és szeszpiac

A borpiacra a helyzet változatlanul szűrdő. A kereskedelem a jelenlegi szűrség mellett állandóan vásárol és amíg decemberben a langya árak mellett alig volt érdeklődés, most a kereslet minden oldalán élénken mondható.

A borárak az Alföldön hekkoltterfőket kistermelődék 2—2,20 aradalmánál 2,20—2,50 P között váltakoznak. Az alacsony árai inkább csak névelések, mert azokon nagyobb mennyiséget rövidbélű alatt kistermelődéi vásárolni nem lehet. Az elmúlt héten néhány nagyobb uradalmi tételt kihozták, de ez a klnálat nem ákkorra, hogy az árakat nyomni.

A történelmi borvidékeken sincs nagyobb mennyiségű igazi minőségű bor, az árak a budaesonyi hegyvidék heko-

litereknél 40—60, Egerben 45—70 P között változnak minőség szerint. Tokaji vitékben 13—14 fokos borokért 35—45 pengő körülül árat fizetnek. Gyenge minőségű árúkat olcsóbban is lehet kapni.

A szeszüzletben e héten változatlanul esuedes volt a forgalom és az összes szeszkatagóriák a mult heti jegyzés szerinti zultak. A *gyümölcsösipálinkázletben* a kereslet állandóan élénk és az árak szűrdő irányzat mellett változatlank. Gyümölcsök: *törkölypatinka* 3.30—3.35, *soprápatinka* 3.40—3.45, *sültörvény*, *ideli, bekára* 5.50—5.70, *ókek* áru 6.30, *borpatál* 3.65—3.70 pengő. Az árak 10.000 literfokozatnál, III. táblázat szerinti, plusz 3 százalék forgalmi adó értenők.

Apró jótanácsok

Általános panasz, hogy ludjaink keveset tojnak. Megfelelő kiválóvátlással ezen a bajon segíthetünk. Válasszuk ki a többet tojókat és elsősorban ezek tojásait keltessük ki. Egyik lud csak 10—12, a másik 40—50 tojást termel; tehát érdemes lesz a kiválóvátlással foglalkozni.

A gyümölcsösben — fagymentes napokon — a fák alatt, felrepedezett kőregének lekaparását, kördetével való letisztítást folytatjuk. Egyrészt követő fagymentes napokon a kéregtisztítás és a korona eselig szükséges kritikusát után a fákát gyümölcsfákra bontatunk, vagy megszállítást és bordót level megmentezők. A barack-, cseresznye- és meggyfákak, valamint a mandula- és diófákak azonban karbolinonummal permetezni nem szabad. Minden téli permetezést felülről kezdve, bőven adva, mosásszerűen végezzünk. A hernyófészkeket, a fára szálló gyümölcsösökkel is mielőbb szeljük le és egészítsük ki a hernyógyűjtőket, ha kell, felírásjikkal, míg a fára kötözött molyfogókötteleket most már leszedjük és tüzben elpusztítjuk.

Az enyhe idő burgonyatermesztő gazdáinkat arra intse, hogy a prizmákban elraktott készleteik egészségi állapotát vizsgálják meg. Ha ezekben erősebb romlás mutatkozik, sürgősen ki kell a hibás gumókat válogatni és az egészségeseket újra prizmázni.

ASSZONYOKNAK, CEÁNYOKNAK

Természetes szépitőszerek.

Nemrégiben volt róla szó, hogy az egészséges táplálkozás, friss gyümölcsök, zöledek és zöldségfélék fogyasztása a legjobb szépitőszerek egyike. De ezeken kívül „külső használata” is alkalmas szépitőszereket is találhatunk az élektamárban. Ilyen az *ecet*, mely hajmosás után az öblítözéve keverve, hajunknak szép fényt és puhaságot kölcsönöz, az ecetes vízzel való lemosás pedig, különösen réz testi munka után, rendkívül felfrissít; a gyengén illatosított *olívajolaj* (vígyázunk, hogy ne legyen avas!), amely puhítja és rugalmasabb teszi a bőrt, különösen, ha hosszabb ideig a napon dolgozunk. *Felcserjésítő* szert kapunk, ha öt óvokánál petrezselymet egy liter vizet forralunkul, leszűrjük és fél kávéskanál benzol-tinktúrát (patikában kapható) adunk hozzá.

Kézimunkák tavaszra.

Mint minden tavasszal, úgy most is divatosak lesznek újra az élénk színű kötött pulóverek, melyekhez *sapkák és kesztyűk* is készítenek. Legszebbek azok, amelyek két színből vannak összeállítva (sárga-zöld, fréz-terracotta, rózsaszínű-világoskék, ezüstszürke-középkék, stb.) úgy, hogy a pulóver alsó része, a kesztyű külső-felülete és a sapka egyik oldala világosabb színnel és sima kötéssel, a másik része pedig a sötétebb színnel és fordított szemekkel készül.

A még hátralévő pár hét alatt sok szép és hasznos dolgot összehorgolhatunk, így háromszögletű *vállpamutból*, vagy selyemből horgolt *kendőt*, melyre szegélyű másszínű virágokból varrhatunk, *gyermekcipőket*, *gyermekjátékszőruhákat*, *nyakbátát*, *kapucnit* és *gyermek-kocsi-takarót*. Fontos csak az, hogy kötés,

vagy horgolás előtt a fonalat „be-
avassuk”, azaz langyosvízbe áztassuk egy darabig, aztán óvatosan kinyomkodva, száritsuk meg. Ilyen eljárás után a horgolt s kötött holmi mosásban nem nyulik meg és nem ugrik össze, ügyelünk kell azonban arra, hogy mosás után az egyes darabokat eredeti formájukra kihúgálya, vízszintes helyzetben száritsuk meg. Horgoláshoz, kötéshez mindig csak jóminőségű, szintartó pamutot használjunk.

Lakásdíszítéshez igen divatos a *neonokna* s ahol ezt ismerik a lényoek, az ilyenfajta kézimunkákat most jól értékesíthetjük. Asztalterítők, függönyök készülnék belőle; a modern lakásokban függönynek különösen kedvelik, mert nem olyan porfogó, mint a sűrűanyagú kelméből készült függönyök s amellett a napfényt, világosságot átengedi.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Csirkehesimált zöldséggel. A megfőztött csirkét zöldséggel, felvágva, egy adék bele két tejeleket kamál lisztet; mikor már simára kikevertük, bealrakjuk a csirkét s vékony szeletekre vágott zöldségetrelmet teszünk hozzá. Felöntjük anny vizet, hogy elfedje a húst, meg-szózzuk és lassan forralva, puhára főzük.

Karfiol mártással. A karfiolt rózsára szedjük és sós vízben megfőzük. Vajból és lisztből mártást készítünk s az át a karfiolus viz egy részével, meg felöltel sűrű mártással elkészítjük. A zörsákat összerakjuk és a forró mártással leöntve tálaljuk.

Sósruadék teához. Fél csésényű langyos tejből 2 dekát élesztőt készítenk; 28 dekát lisztet 10 dekát szirral elmozsolunk, majd egy egész tojással, kevés sóval és az élesztős tejjel jól keletvezzük, egy óráát állni hagyjuk, aztán vékony rudakat szoltnak belőle, megkeletjük tojásforróval, meghintjük köménymaggal és megsűtjük.

M. kir. Növénytermelési Hivatal
(Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.)
a tavasszal forgalomba hoz kis és nagy fétékben

nemesített vetőmagvakat
és pedig Mezőhegyesről: Sz. (Székács) Putyi kukorica, Sz. tavaszi 6 soros árpa és Sz. zab;
Kompoltról: F. (Fleischmann) löfög kukorica és F. zab;
Bábolnárol: Sz. zab, Sz. tavaszi 6 soros árpa és Sz. Putyi kukorica vetőmagvakat.
Bővebb felvilágosítást fenti hivatal ad.

Kamatmentes hitel tenyészállatok vásárlására

A március hó 20—25-én tartandó idei országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár alkalmából a földművelésügyi miniszter a tenyészállatok beszerzésének megkönnyítése céljából *kamatmentes, ügyvezetelt jutalékos tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett*. Ezt a hitelt tenyészállatok (szarvasmarha, sertés, juh) beszerzésére hitelekben tenyészthetk vehetik igénybe az országos mezőgazdasági kiállításra. „Védett” birtokosok e hitelt nem igényelhetik, ugyintzen nem kifejezetten tenyészthetik, hanem haszon célra történő vásárlásokra (például fejős tehének, hizó sertések) szinten nem igényelhető. A kölcsön 18 hónapra szól, kamatmentes, csupán a folyósítástól és kezdetétől kell a kölcsöntöke teljes összege után évi 1% jutalékot megteríteni. A hitel igénybe venni szándékozók igényeléseket az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságánál (Budapest, IX., Koztelek-utca 8.) legkésőbb február 25-ig jelenthetik be.

ADÓNAPTÁR

Február hó 1., 5., 10., 15., 20. és 25. napján a 48—240 pengőig terjedő *forgalmiadó* havi átutalás egyhatod részellt le kell róni bélyegjegyekben delután 6 óráig.

Február hó 15-ig:
1. Az együttesen kezelt *köstarulások* az 1936. év I. negyedére esedékes (általános kereseti, tásrulsati adó, jövedelem-, vagyon-, ház-, földadó) részlete befizetendő. A befizetés mindaddig, amíg az 1936. évi adó-kivetés nem történt meg, az 1935. évi adó-kivetés szerint teljesítendő.
2. Befizetendő továbbá a jövedelem- és vagyonadó utáni, a hazadó és tásrulsati adó utáni *rendkívüli pótlék 1/3 része*, az általános kereseti adó, továbbá a tásrulsati adó és a jövedelemadó utáni *inségjáruléok 1/3 része*.

3. A forgalmiadót késpénzben havonta fizetők elozo havi forgalma után a *forgalmiadó* befizetendő a bevallás benyújtásával.
4. Az elozo havi forgalom után a *benyújtási forgalmiadó* a bevallási bevallásával befizetendő.
Február hó 25-én a negyedévenként vagy hosszabb időközökben késpénzfizetők részére a *havi forgalmiadó-előleg* befizetése lejár.

Február hó 28-ig:
1. Be kell adni az *általános kereseti-, jövedelem- és vagyonadó-bevallásokat*; vagy
2. be kell adni az adóhivatalhoz e bevallásoknak március hó végéig való beadhatszárna a halasztási iránti kérelmet, amelyre 2 pengős okmánybélyeget kell tenni.

H I R E K

Be gyönyörű a világ

Napsugárral együtt kacag a lelkem,
Kis paszirta vígan dalol felettem.
Kövülöttem erdő, mező, vadvérrel,
Oh Istenem, be gyönyörű a világ!

Vajjon az a szőke kislány mit csinál?
Gombát szedne, de hibba, nem talál.
Átlétele azt a harcsu deréket,
Vigyé kánya édes rózsám a gombát!

HATHÁZI ISTVÁN
(Érseksádván)

Egy dal hívott...

Egy dal hívott, egy dal hívott
A világra.
Azért vagyok, azért vagyok
Ilyen árva.

És est a dalt csak jó anyám
Dalogatta,
Mikor fiát, talált fiát
Sirdogálva altatgatta.

BODNÁR BERTALÁN
(Budapest)

Főispáni beiktatás Nyiregyháza.
Szabolcs vármegye új főispánját: **Thurónszky Pált**, január hó 24-én iktatták be ünneppleszen **Nyiregyháza** hivatalába. A beiktatáson a kormány képviselőitelen **Tomsányi Kálmán** belügyi államtitkár vett részt; kivül számos felsőházi tag, országgyűlési képviselő, a többek közt **vitéz Marton Béla**, a kormánypart főtitkára, aki a beiktatást követő díszében nagy tisztelettel hallgatott beszédében tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy a kormányának és a többségi pártnak alkotmányellenes törekvései volna.

Házartási tanfolyam Balinkán és Nyírbátorban. Balinkán január 20-án nyitották meg a földmívelésügyi minisztérium által rendezett **háztartási (gazdasági) vándortanfolyamot**. A tanfolyam első alkalommal működik Balinkán és nagy érdekfeszítéssel örvend az egész közönségnek. A beiratkozott növendékek nagy örömmel és buzgalommal fogtak a munkához, hogy a március hó 1-én tartandó nyilvános vizsgán és kiállításban bizonygató tehetségüket a tanfolyam eredményességéről. — A 4. számú tanfolyam január hó 20-án kezdte meg 6 hetes működését **Balatonszemesen**, ahol élelkek felkészülését 21 növendék veszi részt az elméleti és gyakorlati munkában. — A 3. számú háztartási tanfolyam, miután **Diósgyőrben** befejezte sikeres működését, 23 hallgatóval megkezdte munkáját **Nyírbátorban**.

A barna kenyér ára 22 fillér marad. A hivatalos lap január hó 28-iki száma közli a kormány rendeletét, amely szabályozza a barnakenyer árúsítását. A kormány a szegényebb néposztályok érdekében az Árelmző Bizottság és az érdekeltek meghallgatása után úgy határozott, hogy fenntartja a 22 filléres barnakenyer árúsítását, amely 6 és feles lisztből készül. Ebből a lisztfajtából olcsó, jóminőségű és izletes barnakenyeret lehet előállítani.

65.000 magyar él Oroszországban?

Husz esztendő hadifogság után érkezett hazra a pécsi 8. honvédszázados katonája, **Bál Béla**, aki annakidején súlyos sebekkel kevert orosz fogságba. A fogságból hazatérve, szülőföldjén egyetlen rokonra se talál és most a rádió útján igyekezik összeköttetést keresni hozzátartozóival. **Bál Béla** Szibériában látott egy statisztikai kimutatást, amely **65.000-re teszi az Oroszország területén élő magyarok számát**. Ez a hatalmas tömeg jórésben elveszett a magyarok számára, mert közülük sokan megmósultak, családot alapítottak, más részüket pedig oly nagy szegénységben él, hogy megreményk sincs arra, hogy a hazautazáshoz szükséges jelentékeny összeget valaha is összekuporgassák.

Egy 15 éves festőtehetség.

Ausztria legifesebb szomszédja. A fiatal Ilosvitha Bitterlehn, aki egy forradnár leánya, már 9 éves korá óta fest, mégpedig csodálatosan egyéni módon. Képeink a csodagyermekről ábrázolja „Mária és a bolenár” című képe előtt.

Mosolyogjunk...

Egy-egy bus magyar testvérünk lekonyítja a fejét s azon elmékedik, milyen gonosz és rossz a mai világ. De gondol-e ilyenkor arra, mit érezhet a buzaszem, amikor szarát aratásakor éles kasza vágja le, s a ragyogó napsugárból élettelenül hull a tarlóra? Pedig csak azután lehet belőle kenyér, s amit magunk hagyunk, abból az új élet. Nem múlik el az ember soha, mint a buza sem, amelyből friss kenyeret sütnék. Az emberbuzából is sütnék kenyeret. Az a kenyér a nemzet. De annak is szenvednie kell, amíg kenyér lesz belőle. Amikor legszebben ragyog rád az Isten napja, akkor vágják le. Aztán dagasztják, kelteik, megsütik. Sztét is vágják. De csak kenyér az, ami mindenkiét életet, s aminek ott kell lennie, a herceg arany tányérja mellett s a kolosus tarisznyájában is.

Ne konyítsd le a fejedet, mag magyar testvérem! Derülj, mosolyogj, kacagj a világ állapotán. Lédd, a gazdag Amerikában most az a jelzés, hogy mosolyogjunk! A mosoly szebbé teszi az arcot, de nagyobbé is a nemzetet. Nem az a baj, amit más sok tartanak annak, hanem amit mi képzünk el, és erőszakotunk magunkra. Forogdó a világ szaga. Olyan forma most, mint a tükörrel ledagott szőfűtörtek, amelyeket prés alá szorítanak. Nagy kádban forr az egész, s az erjesztő gombák és kukacok vannak felül. De a jó bor nem azértől lesz, hanem a cukorral teli fűtőkből. Amilyen a magyar is.

Kiforj meg annak a kádnak a tartalmá. És elmúlik az a szénsavas, fulasztó bűz is, amely most körülvesz bennünket.

Tiszta lesz a levegő körülöttünk. És mi meztelünk tartalommal, mint az óbor, s az életet szolgálhatjuk, mint a frissen sült kenyér.

De mosolyogjunk, de vidáman és derűsek legyünk, mint az örök élet legyőzhetetlen és tetrelékes kontondi. Ne a lehulló őszi falevel viharosdortja nyugtalanságot ábrázoljuk, hanem a tavaszi rügy vidám és nyugodt előlértését. A jó kedély nyert győzelem, a töprengés veszített csata...

ALKALMAZÁST KAP:

Nöten gazdasági cseléd vagy özvegy ember, aki az összes gazdasági munkát érti és lovakkal banni tud, április 1-ére fel fogadjatik egyéves szolgálatra. Évi hét megvezetés szerint és teljes ellátást kap. Cim: **Kodolcsik Pál**, Aka, Veszprém megye.

Legfelsőbb elismerés egy százkét esztendősn tanítónak. A Kormányzó most tüntette ki legfelsőbb elismerésével **Szabó Ambrus** nyugalmazott, Szabó abal református kántortanítót. Szabó Ambrus most töltötte be 102. életévét jó érben, testi és szellemi képességeinek épségében. Több mint félszázadon keresztül oktatta falujának népet és a legöregebb emberek is valamikor tanítványai voltak.

Nem hirdetünk vásárt, mert nálunk egész éven át mindig **két napot** árulhatunk. Ötvenen él a Vasárnap nál számában meglehet hírszerűségeket, például: **Selyemfényi vírágos ágyamudamasi metérje P. 108. Paplanpedőre való 180 cm. széles kintóni minőségű, metérje P. 276. Hatszempelen ékeskőszettel és abross, 6 nagy szabóval összesen 6.000. Egy próbarendeléssel meggyőződhet céglünk, több mint jó éres, szót, tekintéssel és az egész országban elterjedt verőköriünk elismerésével találkozik kiszolgálóinkról. Céglünk pontos címe: **Olcsó maradék... szövet- és textilraktár, Budapest, Bertalan utca 32. Csak az udvarban (sarokház).****

Gyilkos fagyhullám Amerikában. Középső Montanától Illinoisig és a kanadai határtól Missouri állam északi részéig kegyetlen fagyhullám söpört végig az Egyesült Államok területén. A hőmérő igen sok helyen **48 Celsius-fokot** mutatott fagyott alatt. Minnesotában ügyszóval teljesen megbéngült a forgalom. Az eddigi jelentések szerint **253 ember megfagyott**. Megszámlálhatatlan a száma azoknak, akiknek kezük vagy lábuk megfagyott. Az ohioi St. Clairsville közelében a hóvihar betemetett több társaságkocsit. Lovasrendőrsztagok emberfeletti erőfeszítést után kiásták a behavazott kocsikat.

A NEP győzelmé Coconradon. Coconradon január hó 26-án tartották meg a képviselőtestületi választást s 17 megtervezett képviselőtestületi tagsági helyre választották új képviselőket. A **Nemzeti Egység Pártjára 2098**, az egyesült kisebbségi pártokra mindössze 138 szavazat esett, úgy, hogy az összes helyekre és pótlásáigokra a NEP jelöltjei jutottak.

Haskótköten dolláreszempésztés. Mult héten a nyeregházban a valutaszövetek elváltók **Hollandiar** Sámuel nyiregyházi vásári árúst és egy fiatal leányt. A detektivek mindkettőjüket megmozdították és a motozónó a leányt, haskótköjébe bevarrva, nagymennyiségű dollárt és esekohortát talált. A leány ekkor ezer pengőt ígért a motozónónak, ha nem teszi jelentést. A detektivek ezek után Hollándiába lényen a hajlamost a szűrt ügyvezetés kísértek. Itt megállították, hogy **Hollandiar Nyiregyháza** a szuforgalomban dollárt és esekohortát vásárolt, amit a leányt külön erre a célra készített haskótköjébe rejtettek. Ez az ügyvezetés mindkettőjüket őrizte vette.

Árvízvesztély Miskolc környékén. A felsőmagyarországi nagy áradások magyar részen is éreztetik hatását. A Miskolc mellett folyó **Sajó** kiöntött az árterületekre. **Putnok, Hétfő, Dubicsány és Hosszúrév** községkénél töltések védik a mezőgazdasági területeket. Az áradás pusztítása ellen minden intézkedést megtekett.

Az agrár vár egyik hátyája összerongolt egy házat. Az agrár vár nyugati hátyájának egy része január hó 28-án reggel földrengésszerű robbanással a mérlegre zuhant. A 1906 száz métermázas súlyú szikla a várfal tövében lévő és Weissz Ede tulajdonát képező házra zuhant, amely mint a kártyavár omlott össze. A házban a szerencsétlenség idején még állnak a ludak **Klein Béla** vízvezetékli szerelő és felesége. **Jakobovics** István kántor és egy vendége, de a csodálatos határon módos a ház romjai alól teljes épségben kimentek.

Jó hangszereken játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú, igazán olcsón **Reményi Országos** híru hangszereitelen vásárolhat: Budapest, **V/115., Királyi u. 58-60.** Kérjen díjmentes 51. számú árjegyzéket, abból válasszhat.

PÁSZTORTÚZ

Vitézek faluja Pusztazeren

A Szegeden székelő „Pusztazserei Árpád Egyesület”, mely eddig harszerző Árpád apánk és vezéreink emlékeztetét felrészítő és álmódosító pusztazserei országos Árpád-ünnepke rendezésével tette magát ismertté és az Árpád-kultusz ébrentartása mellett a ma még rombaverő ciszterci szeri-monostor felépítését is első céljául kitűzte, most másik nagy nemzeti jelentőségű mozgalomnak és célkitűzésnek is lelkes megindítója lett. Szeged város törvényhatóságához benyújtott, határozatként elfogadott, a törvényhatóságokhoz átrájlva megküldött és magas kormányunkhoz, illetőleg jákfai Gömbös Gyula miniszterelnök úrnakhoz felterjesztett, gyakorlatilag, mint hazafias tekinetékkel megindokolt indítvány alapján a meginduló teletépés nagy munkáját kívánja, ajánlja legmeltóbban megkoronázni.

31 törvényhatóság fogadta el és kérti fentemlített kezdeményezés alapján, hogy vitézeknek fel a telepítési törvényjavaslataba a következő elvi kijelentés:

„Megemlékezve arról, hogy harszerző Árpád fejedelem nemzelét ezer esztendő vesztéje között csak vitézséget tartotta fenn és nagybányai vitéz **Horthy Miklós** történelmi értékű kormányzása megörökítésével: elhatározta a törvényhozás, hogy az első nemzetgölés helyén, **Felsőpusztazserei községgel** jól kapcsolatban, a telepítésk sorrendjében, a világháború legkiválóbb harcosaitól vesztéje községet alapít — azaz községi jogi kötelekben nemzeti emléktárgyat létesít — és az ősi: Szer-monostor helyén templomot épít a honapítási és a magyar erények örök emlékeztetére.

Ez a szent hely jelenleg a Pallavicini örökök közel felszázados katasztrális holdnyi óriás hitbizományához tartozik és e helyen az első és egyetlen vitéz-falu meglepés — az uradalom amogy is kárpótlótáván majd annakidején és rendje szerint — a hazafias érdekvédelem kötelekje mellett egyetlen érdeket sem sért.”

Móricz Pál

TANÁCSADÓ

Kérdés: Lehet-e Csehországból harmonikát behozni? (S. F., Szentjakabfa).
Felelet: Nem érdekes behozni, mivel sokan olcsóbban beszerezhetik idehaza, mint felsorolt okéknél: **Romány Mihály, Budapest, VI., Királyi u. 28-30.; Mozykó-Rössz Gyula, Budapest, VIII., Békésy utca 71-73.; Stovasser János, Budapest, II., Lánchíd u. 5.**

Kérdés: 1. A „Vasárnap” napitárlaban olvastam, hogy a földmívelésügyi minisztérium ingyen utal ki véletlenül pusztított fekete darazsak petéivel megrakott gallyakat. Kaphatók-e, mint jóindulattal ajándékos a gallyakból? 2. Ártalmos-e a petéjükből kikelt darazsak csípése az emberi szervezetet? (G. F., Oroklán).
Felelet: 1. Irtón egyszerű levelet **Horn János** kertészeti felügyelő ur címére és kérje a darazsak kiállítását. Irja meg, hogy olyan fája van, amelyekre darazsfészkek óhaját függeszteli. 2. Emberre nem veszedelmesek.

Kérdés: 1. Mi a címe a **Hadirokkanak, Hadiozvegyek és Hadirakók Országos Nemzeti Szocietásának?** 2. Hol kaphatók és mennyiért lehet könyveket, naplók és villanymotorok és csőpompák szerkesztő: **Hargitai József** (P. X., Adony).
Felelet: 1. Budapest, VI. Benczúr u. 2. szám. 2. Ajánlott **Blösz-Syggall: „Disselmotorok” és Bozky: „Lokomobil, gőzközmű és gőzpomp”** című szakkönyvek. Az első ára 1,20, míg a második 1,50 pengő. A könyvek kaphatók kiadóhivatalunkban az ár és 30 fillér portóköltség előzetes beklítésével.

Kérdés: **Hová kell benyújtani a felvételi iránti kérvényt a postánál és a választásnapig?** (E. J., Jászberény).
Felelet: M. kir. postavezetőséghez, Budapest, I. Krisztina-körút 12.: Székesfővárosi m. kir. pénzügyminisztérium, Budapest, V. Szalay u. 10-14.

Kérdés: A szőlőhegyen a téssomázdának tiszta Noah szőlőidőre vannak, a azok, mint az ósőkörök, kirtják de én nemestajna szőlőidőmet. Vane törvény, hogy az amugy is haszontalan, megrestitü szőlőket ki lehessen trirtani? (B. E. Bájna). — **Felelet:** Elgondolást tesz. Nem a Noah-szőlők irják az Önökét, hanem köbött lévő a talaj, valószinleg a meszet nem bírják az Önökének a gyökerei. Kértes, vajjon amerikai alanyfajára vane oltva az Ön neves szőlője, vagy pedig székénkezezi szokott? Sajnos, nincs törvény a Noah slány szőlők kirtására. Alkalmilag írja meg, hogy milyen az ottani talaj, milyen alanyfaját vannak? Akkor a kezezésre is esetleg bővebb tanácsot nyújthatunk.

Kérdés: Földem, mely felül sárga, meszes, atul fekte között talaj, milyen szőlőfaj telepítésre alkalmas? (K. J. Jászberény). — **Felelet:** A köbött, meszes talajon csakis az amerikai alanyra oltott szőlők dísznek kellemen, azaz olyan alanyfajok, melyek gyökerei mérszűrők. Európai alanyfaját csakis úgy termelhet ott, ha szakszerűen székénkezezi a szőlőjét. Leghelyesebb, ha a Földtan Intézet-hez (Budapest, Vlt. Stefánia-ut 14.) felküld egy-egy kilos földmintát, vizsgálást végezt. A minták közül egyiket a föld feltúlerőli, egyet 50 cm mélyről, egyet 1 méter mélyről vegye. Írja meg, hogy szőlőt kíván ültetni, tehát vizsgálják meg a mérszartalom a földnek. Ha azután a vizsgálat (alig kerül pár pengő) megtörtént, írja meg az eredményt, mire értesíteni fogjuk, hogy a mérszartalom szerint, milyen amerikai alanyfaját válasszon. Az alanyfajra azután vagy zöldségtalast oltja be a csemege, vagy borszöldséget, vagy közösványvesszőt szerze be.

Kérdés: 3000 négyzetűzöld vetett birtokom. Kataszteri tiszta földterületem 2188 K. A birtok terhe 1100 P. 31 lete az ósádságnál? (G. L. Fülöp). — **Felelet:** A kataszteri tiszta földesim negyvenszeresét nem haladó ösádság hosszúlejáratu kölcsönöm alakul át.

Kérdés: 1. Hol és mikor lehet gőz-kazán gepézi vizpázt letenni és mennyire kerül a vizpáz? 2. Mibe kerül és hol kapható a fuvarozásnál használatú szandacsa és tróka? 3. Vöröshagymát lehet-e az ére köbörre fia áron termelni nyugatkorok, megkeresésük részéről (H. J. Ötör). — **Felelet:** 1. Csak főgőz gyárokban után lehet vizpázt letenni. Hogy mikor lesz a legkisebbebbi vizsga és a költéseket megmondja a székszárdi ipartelepítő. Forduljon oda! 2. A szandacsa ára 22 P, a trókaé 7 P. Lehet kapti Nagy Károly Bizletében, Budapest, Appony-ér 1. 3. Ilyen szerződés nem valótkomra a kereskedők, mert az ár, a termés nagysága szerint évről-évre erős ingadozások van kitevé.

Kérdés: 1. Januárban lehet-e korai borsót ültetni? 2. A mostani üyenge ténk mi az oka és van-e remény, hogy ilyen marad mindvégig? (F. J. Csöngrád). — **Felelet:** 1. A vetés még kockázatos. Ha esetleg kikel, még a februári fagyok elpusztítják. Ha van sok vetőmagja, egy részét próbálja meg. 2. Időjárati jóslásokba nem bocsátkozhatunk. **Kérdés:** 1. Mikor és töl permetszet a gyümölcsösben? 2. Van 1 darab 5 éves anyamocsán, amelyek odag termést nem hoztak. A fák koronáit most ledvátam és átültetem. Kés. Lez-e kirtás ezek után termés? (H. K. I., Bakonyvárkány). — **Felelet:** 1. A töl permetszet úgy kell elvezetni, mint ahogy az „Apró földesek” közt „A gyümölcsösben” cím alatt legközelebb olvashatja. A nyári permetszet illetőleg akkor tudunk felelni, ha megírja, hogy milyen faj vannak. 2. Remélhetőleg ez használni fog.

Kérdés: 1. Egy család néh ekibátibólzozz menni sálótom és menni ritében kell feloldani? 2. Felkeresik-e az újfi ácsokat papirus befőttesvegeket a méhlet? (G. J. Gyékényes). — **Felelet:** 1. A méhekét kár megmérgezni. Elengedő a csillapítás a füstölés, sőt ennél is jobban csillapítja a felindult méhekét a hidegvíz, ha ezt permetsz alakjában bocsátjuk rájuk. Nagyobb felzúdulás esetén hidegvízbe mártott közsapróvel egyesen és alaposan lepermettezzük a méhket. Legerőnyesebb főkészészer a karból, vízzel kelemen hígítva. Erre a célra vöröszínű, lyers karbolsavat használjunk és pedig 1 liter vizet 5 dekát: a keveréket használat előtt jól rázunk

fel. Az így nyert keverékkel hintünk be jó bőven egy akkora vászondarabot, amekkora a fészek felüllete s nyitáskor borítsuk rá a fészekre, a méhek így visszahúzódnak s a kezelést könnyen megsejthejük. 2. Bizony ők is belemennek a csapdába.

Kérdés: Szőlőhegyen vannak, fekete otelő, izabella, cászá és vizing. Kellek csapda, csapda, és hideg miatt tölre betakarni, vagyis lehetni? (H. M. Polyece). — **Felelet:** Ha a szőlőjét magus lugásra neveli, nem huzhatja le a vesszőt. Az otelő és izabella eléggé átja a hideget, viszont harmadrendű gyümölcsös ad. A rizing és még a cipárossal is nem egészen alkalmas lugas-vessző. Ennél vannak sokkal jobb, kibábrótt lugasfajták. Így pl.: Bolus, Jozsef-féle szakleirás szerint a 3, 20, 28, 29, 33, 35, 36, 37, 43, 44, 45, 55, 56, 72, 74, 82, 85, 107, 111, 116 és 117. számu csemegefajtásek. Közük a 74-os (Ezeréves Magyarországi), valamint a 116-os (Hóljás Iván) igen szépen dísznek. Nagy hidegben a fiatalabb hajtások úgy is lefagynak. Magas helyet lehet próbálkozni a kordonmivelésnél, amikor a fővesszőszáratk, összel megmetszheti és újságyúppral becsavarhatja. Tehát a fagytól óvhatja. Egy darab Boin-szakleirást címére megküldötink díjmentesen. A számkok szerint megtalálja abban a fajtaleírásokat.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Íj. G. P. M. Az első tréfa jó, a másék már meglelet lapunkban. A vers nem közölték. — T. S. Jászfelsőszentgyörgy. Tekintettel arra, hogy van a mostani Pál az ő napja, elcsúszk és alkatomadán lecsúszk. A kiltelenmet eljutottunk hozzá. — M. A. Somogyvár. Verselőib és rejtélynevelők közlünk. — J. Gy., Soroksár. Arra kerülök, tartson egy kis szímetet a versek beküldése terén, mert már eddig is sok van a kezünkben. — K. F. L. Kőtelek. Ezek közt is akad közlése méltó. — Cz. L. Budapest. Közölök bejelent. — T. L. Kál. Lezészalob cikkeket közlünk a Gazdaság c. rovatban a galambtenyésztésről és a virágos kert talajáról. Állnjuk, rendelje meg a Természettudományi Társulattól: „Az otelőh és gazdaság” című

800 oldalas könyvet, melyben a ház be rendezéséről, a kert, a szőlő, tehén- serés, baromfi, méh, stb.-re vonatkozólag igen kimerítő tanulmányokat kap. Ára 9 pengő. A Társulat címe: Budapest, VIII., Eszterházy-u. 10. — K. L. Mezőtúr. Nincsen értéke. — Népolvasó Egy- let. Komádi. A 10 P. folyó cíj tartaldt megcsapark. azonban az 1935. évre nem kilttek be azombt. A földmívelésügyi minisztérium által kapott könyvtárat nem lehet sem kicserélni, sem kiegészíteni.

Arany- és ezüstpenzék ára
Aranypenzék: Tőzsdéi jegyzése színe- tel.
Ezüstpenzék: 1 drb egykoronás 39 fillér; kétkoronás 78 fillér; ötkoronás 2 pengő 10 fillér; régi egyforintos 1 pengő 45 fillér.
Színezési klotogramja 90 pengő.

„NETTOSPRIC”
dugattyúnélküli gyümölcspermetező készülék.
Olcso, nincs benne bórész, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmas permetszésre, fertőtlenítésre, meszelésre, így bármilyen edényből, mint háti putnyból.
Kérjen díjtalan leírast.
Gyártja és forgalmazza hozzá:
Takács Károly, nyug. Máv. előjáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

A HATÁR KÁTOR

ELBESZÉLÉS ★ IRTA: KESZTYÜSNÉ BALOGH MARGIT 2

— Nem bánom, szívesen meghalok a koronáért, pedig rémséges érzésém volt, hogy kedves apám fogjogott; mintha retentó, sötét úrbe hullanék. Iszony! takarta el homlokát kis tenyerével.

— Ha kérdeznél valaki, elmesélné ugy-e dicsédek, hogy mit láttál?

— Én? Magyar vagyok, a magyar nem áruló! — ütött önértzetesen a mellére Károlyka, hogy döngött az ókól nyomán az.

Gondolkodva nézte az apa: — Micsoda erő a Haza szerelme! Gyermekem gyilkosa lennék késszéggel, ha azzal nyomorult helyzetünkön segíthetnék. Vajjon a mennybéli felségek Isten parancsával nem ellenkeznek ez?

Majd székét vont az ajtó elé, a felve, kérdön rátekinthő kis fiát ölébe vonta és duruzsoló, kedves hangon mesélni kezdett neki:

— Ide hallgass, Károlyka. Volt egyszer egy szerencsétlen ország, egy tejjel-mézszel folyó kanaan föld, ahol a népet gyölölte a császár...

Hajnalgig tartott a rege s hogy elszunyadt rajta a fucska, vi-gyázza tette le a szégyenes ágyára.

Csak pityamoltól még, mikor váltott lovakon tova száguldozt a két éjszakai látogató Szeged felé... Temesvárr felé... Később Orsova irányába...

— Az ósözömlás gyorsan közelgett. Alig jött a hír a debreceni vezsett csatáról, lezönlött a nagy orosz sereg az Alföldre.

fegyverletétel után vonultak át rajta az oroszok, megváltoztatta előbbi tervüket, a Világosnál elfogott tiszteket és legénységét nem Nagyváradra, hanem Sarkadra szállították, hogy átadják az osztrák hóhérok kezére.

Az aradi Tizenhárom közül Kiss Ernő, Aulich, Meszlényi Veress Ferenc méhesében készülték a biztos halálra.

— Add ránk áldásodat, Ferenc — sóhajtott Meszlényi tábornok — a te kezéd volt az, mely hátra lett téve, mikor Gergei meg akarta szorítani, a te hajlékod volt, mely bezártult előtte, hogy ne tehesse lábát küszöbödre, te adtál feledet a menekülő Koronának, lehet, hogy nekis is halálra kellene ma készülni, mégis add ránk lelkipásztori áldásodat, ha ném is vagyunk minden egy nyájban, de megváltó Jézusunk közös...

És megáldotta őket a pap: — ...Mennyei atyánk, adj bátorágot a halálba menőknek, erősíts meg a reszkető szívet, szőlj vigasztalón a kétségkedő lelékeknek, hogy Jézus ölébe hajthatssák nyugodtan árva fejüket...

Délután temetése volt. Elprédikálta a megphentet s a szavakkal tette le a bibliát a Miatyánk után: — Isten veletek, hieivem, én megyek meghalni, legyetek jó reménysséggel, az Úr óriize városunkat és annak minden lakóját...

Hazaérve Veress Ferenc kétségbe esett:

— Nem jobb-e az erőszakos halál, mint az ellenségtől kijáró köztél?

Én megjegyeztem ember vagyok de szemükben. Az orosz nem törődne velem, de a német bitóra juttat, mert többet tettem, mint bárki más és nem maradtam titokban tiszta magyar voltom. De vajjon, ha megkérdeznék? Hova? Kegyelmes Isten, nincs egy szeglete az országnak, egy tenyérnyi göröngye, hol nyugodtan hajthatnám fejemet éjszakai nyugodtára. Idegen földre meg nem megyek!

Ott ült augusztus 19-én a napos, nyári délelőtt, kezére hajtott fejzel az üveges gangan. Ijeden szaladt be hozzá a harangzó:

— Nagytiszteletű uram, azt izeni a főbíró ur, nemes Kesztyűs János, meneküljön, mert a torony ablakából temetetlen német lánzsza, dzsidás erdő látszik. Estére elérék a várost.

— Tiszteltem a főbíró urat, köszönöm a figyelmeztetést. Felállott a fonott, gyékény karosszékéből, súlyos roskadozó léptekkel ment be az irodába. Pecsétes gyűrűjét felnyitotta, fehér port öntött egy pohár vízbe, kis kanállal gondosan megkavarta s imára tette a kezét:

— Szentháromság egy Isten, irlgalmaz nekem!

Homályosult szemmel nyult volna a pohár után, de szívet vasmarkoszorította össze, arca szederjes foltok lepték el és teljes magasságában még egyszer kiengesvede, végigvágódott az iroda padlóján. Nagyot rándult az esés után és némes lelkét visszaadta Teremtőjének halk sóhajtással. Az Úr még sem engedte, hogy hűséges szolgálja öngyilkos legyen.

(Folytatjuk.)

Ajándék
szomszédoknak is a **VASÁRNAP-OT!**

Kiskertemben mályvarózsa...

Kiskertemben mályvarózsa virágos, A szeretőm de aranyos, de bájos. Vízsek néli mályvarózsa pohárba, Az a kislány lesz a szívem virága!

Kiskertemben mályvarózsa de magos, Szép kedvesem tegnap óta haragos. No de seba, megbékitem ma este, Megbékél, he megölelem kedvemre!

TÖRÖK SANDOR (Jászfelsőszentgyörgy)

Ha volna...

Ha Aranyrnak tolla, Munkéje esetéje, Pótföl lángleke, Lestől zenehdása, Blaha dalolása: Mind az enyém volna. Akkor érthetőbbem Tudnám édesímet Onteni szavakba.

Ha a szél zúgása, Fénylo nap sugára, Csillag vágogása, Csalogányok tolvka, Kis kolbirkák tolla, India aranya: Mind az enyém lenne. Akkor szénesebben Tudnám elmondani, Mi van a szívemben.

Ha volna vagyonom, Számtalan birtokom: Nem tűrnék meg sehol Egyetlenegy könyvet. Hogyha enyém volna Toldi nagy ereje, Mindenki legyőznék, Ki magyar ellene. De így csak — imánus Küldöm az egekbe.

USZKYRNÉ M. ANNA (Kondoros)

